

Шочмо эл, порылых да чын верч!

БУДЬ ГОТОВ /

Ямде лий

30-шо (3574) №,
2022 ий 29 июль,
кугарня.

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Йолташет уло – аrale

30 июль –
Келшымашын
түнэмбал
кечүже.

ПОДПИСКА

Пагалыме лудшына-влак,
«Ямде лий» газетлан кажне
тылзын 15 числа марте
возалташ вашкыза:

верласе связь отделени-
ыште (почто);

podpiska.pochta.ru сай-
тыште але «Почта России»
мобильный приложени-
гоч.

Индекс – П4696.

Йоча-влак, нине ўдыр-
рвезе-шамычым мо иктыш
уша? Келшымаш түня! Түшко пенгүде
ошкылым кажне ыштен кертеш. Но шкетын
огыл, йолташ дene пырля. Морко район Кугу
Шале ялыште илыше Юля ден Дима, тукым шўжа-
рышт Аня, Йошкар-Ола гыч Артём йолташыт юзо
түнян вийжым изинек шижын күшкүт. Эсогыл нунын
фамилийштат икгай – Ивановмыт улут. Артём, шко-
лыш кайымешкыже, ялыште илен. Олашке тунемаш кус-
нымыжо келшымашлан чаракым ыштен огыл. Тудо коваж
деке чўчкидын унала коштеш. Каникул годым ўдыр-
рвезе-влак пырля модыт, велосипед дene кудалыштыт
(снимкиште), пўртўс лонгаш лектыт.

– Койыш-шоктышна тўрлў гынат, кеч-кунам ик ойыш
шуаш тыршена. Ме вашла полаша ямде улына. Йоча
годсо йолташ эн лишил, маныт. Ме ончыкыжымат келшаш
тўнгалина, – ойлат ўдыр-рвезе-влак.

Е.ИВАНОВА.

«Ямде лий» 2022 ий 29 июль

«Узоры» – ИКЫМШЕ

17-23 июляшто Абхазийсе Сухум олаште «Алтын Майдан-Абхазия» түнямбал фестиваль эртаралтын. Участник-влак муреныт, күштеныт, түрлө семёзгар дene шоктеныт, сүретленыт, кидпашам ыштеныт. Марий Эл гыч Йошкар-Оласе Бауман лицей пеленысе «Лира» сымыктыш школын «Узоры» мурышо да күштышо йоча

образцовый ансамбльын изирек группыжо (**снимкиште**) миен. Вуйлатыше – А.С.Речкина. Ўдыр-рвезе-влак марий такмакым муреныт, совла дene шоктеныт, марий күштымашым ончыктеныт. «Фольклор ансамбль» танасыште сенъышыш лектыныт. Шокшын саламлена!

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.
Фотом еш архив гыч налме.

1 август – Икымши түнямбал сарыште вуйым пыштише российсе сарзе-влакым шарныме кече. 1914 ий 1 августашто Германий Российской Федерации сарым түңалын.

1572 ий 2 августашто Михаил Воротинский ден Дмитрий Схворостинын Вуйлатыме руши войска Молоди села Воктене татар войскам кырен шалатен.

Юл серыште – мотор полат

Тений Юрино посёлкисо Шереметев замокыш миен толаш пиал шыргыжалын (**снимкиште**). Тудо Юл серыште верланен. Икымши туныктышына Светлана Михайловна тушко каяш таратен. Замок нерген паленам, но шке ужаш, эртыме корныж дene палыме лияш кумыл эре лиийн. Мемнам порошчинаончалтышан эккурсовод вашлийн. Тудо Шереметевмыт, нунын арверышт нерген шуко онгайым каласкален. Ик пёлемыште марий сүретче Иван Ямбердовын сүретше-влакым ужаш куанле лиийн. Мёнгö толшыла, Женское ер дек шогалынна. Вершёрна мөгай мотор да поян улмаш.

Эрвин МОРОЗОВ.

Параньга, Матародо.

Фотом еш архив гыч налме.

Российсе увер

Түрлө предметым туныктышо-влак «Классная тема» телешоушто мастьарлыкыштым ончыктен кертыт.

Йодмашым да пашам «ВКонтакте» соцкылысе «Телешоу Классная тема» приложенийиш **10 август марте** колтыман.

Москосо Сенгымаш тоштер 7-17 ияш ўдыр-рвезе-влакым «Мой верный друг» всероссийский конкурсыш ушнаш ўжеш. Ныл йолан йолташ нерген ойлы-машым возыман да **14 август марте** колтыман. Түрыс уверым victorymuseum.ru сайтыште ончыман.

Ўдыр-рвезе-влак, те повестым, романым, ойлы-машым возеда? Произведенийдам түрлө вере савыкте-ныт? Тугеже «Душа приро-ды» сылнымут премийим на-лын кертыда. Түрыс увер – vsekonkursy.ru сайтыште.

Марий Элысе увер

6 августашто Йошкар-Ола 438 ийм тема. Ты кече мероприятий ден концерт-влаклан поян лиеш. Калык кочкыш фестиваль эртаралеш. Пайремыш түрлө кундем гыч уна-влак толыт.

«История местного самоуправления моего края» всероссийский конкурсым иктешленыт. Козьмодемьянск оласе «Дарование» школ-интернатын тунемшыже **Анна Ростовцева** «Лидеры местного самоуправления» танасыште кокымшо верыш лектын.

Йошкар-Оласе Бауман лицейын тунемшыже **Маргарита Жирова** «Ледокол открытый» лу кечаш экспедицийиш каен. Участник-влак Франц-Иосифын Мландышкыже шогалыныт, Арктикан пүртүсшö дene палыме лиийныт да шуко онгайым пален налыныт.

«Пурла» сүретлымаш

Вүйдорықын шола полуширийже логиқылан, түрлө уверым түрлө фактам шарнен кодмашлан вүйін шога, пурла полуширий – шижын мөштимашлан, түрлім шонен лукмылан, проблемым тичмаш умылымашлан. Те вүйдорықын пурла полуширийже дene сүретлымаш нерген колында? Тыгай йөнім Звенигово район Сүзләнгер школышто рисованийым туныктышо Н.В.Михеева урокышто күчилтеш (снимкыште).

– Наталья Владимировна, тиде сүретлымаш мо дene ойыртемалтеш?

– Тыгодым чон дene пашам ыштыман. Мутлан, пörtым сүретлаш күлеш. Вүйдорықын шола полуширий же пörtым квадрат, треугольник, цилиндр гыч сүретла. Пурла полуширий дene «ильше» пört лектеш. Кажне йоча иксемын моторын сүретлен огеш керт. Кумылжо вола, ўшанже йомеш. Садлан уроклаште тиде йөнім күчилтам. Тунемшем-влак «мый ом мөшто, моторын огеш лек» манын оғыт лўд. Нуно палат: сүретышт садак эн чапле да ойыртемалтше. Тыште түңгё – усталық. Йоча мом ужеш, тудым сүретла.

– Вүйдорықын пурла полуширийже дene сүретлымашын пайдаже могай?

– Тудо түнляумылымашым виянда. Йоча мом ужмыжым писын шарнен кодаш түнга-

леш. Шонен лукмашлан эрык пuaлтеш. Икшыве шкенжым аклаш тунемеш, проблемем-влак нерген монда.

– Тиде йён дene пайдаланен, профессионал семын сүретлаш тунемаш түрлө

упражнений уло. Иктыж дene палдарыза.

– Шуко контуран сүретым налза. Мутлан, карандаш дene айдемым сүретлымым. Тудым унчыливиya пыштыза. Кажне корным чылт сүреттисе семын корыза. Эн ончыч күжгырак корным ойырен ида сүретле. Күшеч түнгалинда, тудым умбакы же шуйыза. Моло корноВлак шинчалан ынышт первне

манын, лаштык дene петыраш лиеш. Кажне линий тичмаш сүретын ужашибе манын умылен сүретлыман.

Х.АЛЕКСАНДРОВА
мутланен.

Фотом школ архив гыч налме.

Пидаш тұныкта

Фотом еш архив гыч налме.

У Торъял школын 8-ше классым тунем пытарыше Маша Домрачевам (**снимкыште**) уста кидмастар манаш лиеш. Тудо крючок дene түрлө модышым пидеш. Шүртө гыч шочшо кайык ден янлык-влак дene йолташыже-шамычым, родо-тукымжым куандара. Маша У Торъял посёлкысо книга-гудышто мастер-классым шукерте оғыл эртараş түнгалин.

– Шым ияш уллем годым ковам пидаш тұныктен. Узорым шарнен кодмеке, модышым пидаш түнгалинам. Кызыт суртыштем да молат илат, – ойла чолга ўдыр. – Книгагудо пашаен Алевтина Анатольевна Кочакова библиотекыште йоча-влакым тұныкташ темлен. Мый шуко шоныде келшенам. Кумылан-влак ятырын ульт.

Е.ИВАНОВА.

единорог, слон, маска, меран жаңа ўдыр. – Книгагудо пашаен Алевтина Анатольевна Кочакова библиотекыште йоча-влакым тұныкташ темлен. Мый шуко шоныде келшенам. Кумылан-влак ятырын ульт.

Балалайке – йолташем

Мыланем мари муро келша. Тудым шер теммешке да мутым шарнен кодмешке колыштам. Мурым умылаш тунемаш манын, Морко посёлкысо йоча сымыктыш школышко балалайке дene шокташ коштам. Мемнам Анастасия Станиславовна Торопова тұныкта. Тудо пеш поро кумылан да уста тұныктышо. Мыланем «Во поле берёза стояла» мурым шокташ келша. Балалайке – поро йолташем.

Алина СУББОТИНА.
2-шо №-ан Морко школ.

Йөрәтем, кө түнляште усталыкшес дene

Тырша тынысылык берчиң эре.

Г.ОЯР.

Капкылнам шуарена

Ялна воктене пүя уло. Йолташ-влак дene кутырен келшен, тушко йүштылаш чүчкыдын коштына. Пеленна кугыеныймат налаш оғына мондо. Кайыме годым түрлө нерген кутырена. Вүд пеш яндар, садлан тушеч лекме оқ шу. Йүштылмаш тазалыкым пенгидемда, маныт. Кенеж каникул жапыште капкылнам шуарынена.

**Илья ВИШНЯКОВ.
Морко, Коркатово.**

Түрлө түсән кенеж

Модо - чодыра родо

Эрдене эрак кынелын, модым погаш каяш тарванышна. Чодырашке машина дене кудалын пурышна веле, тунамак кугу лакеш пижна. Шүкен-шүкен лавырген пытышна. Орава йымаке укшым оптышна. «Лёдö» гыч пыкше лекна. Модо верым писын верештна. Шартышла веле коеш. Тудо тутло деч тутло. А умшана кандеканде. Кайык-влакын сылнын мурымыштым түткyn колышт, ведрамын теммыжымат шижиын шым шукто (**снимкиште**). Модо – тиде чодыра родо. Эшежым тудо пеш пайдале. Йоча-влак, теат пүртүс лонгашке вашкыза.

**Всеволод НИКИТИН.
Күжәнгер, Шұдымарий.**

Фотом еш архив гыч налме.

«Сонарзе ден лудо»

Кече сай гын, шольым дene коктын урем гыч оғына пуро. Мече почеш куржталын, вашла поктылын, шылын модына. «Сонарзе ден лудо» модыш мыланна утларак келша. Снимкиште сонарзе шольым ужыда. Кок ең сонарзе улыт. Молышт – лудо-влак. Сонарзе-шамыч лудым мече дene кучаш тыршат. Логалше модмаш гыч корангеш. Эн писе да чолган модишо сеныштыш лектеш.

**Аня ВИНОГОРОВА.
Звенигово, Кожласола.**

Изи озавате

«Чевер» смузи

Шокшо кенеж кечин түрлө емыж-саска гыч смузим күштылғын да писын ышташ лиеш.

Тидлан күлгит: 300 миллилитр шёр, 100 грамм мёр, 50 грамм модо, 20 грамм мүй.

Емыж-саскам сайын мушса. Мёрым, модым варен, шёр ден мүйым ешарыза. Шёр юалге лиеш гын, сайрак. Чыла тидым кок минут наре блендер дene тыгыдемдиза. Тутло смузи ямде. Перкан лиijke!

Ах, тутло!

Мый кенеж пагытыйм моткоч вученам. Түрлө емыж-саскам авам дene пырля погаш йөратена. Олыкмёрлан шукерте оғыл миенна. Кужу шудо да сылне пеледыш коклаште мёржо мыньяр?! Кугу ведрам күзе темена манын, йörшын ышна тургыжлане. Кумыл веле лиijke. Коло литрым күчкүк жапыште погышна (**снимкиште**). Мёнгө толмеке, вареным да компотым ямдылышна. Ах, магай тутло!

**Полина ВАСЕНКИНА.
Волжский, Чодыраял.**

Фотом еш архив гыч налме.

Палаш онай

- Олыкмёр гемоглобиним күзыкта.
- Шокшо игечиште йүмөшүмүм пытара.
- Шудыжо кылмыме годым пайдале. Тушто С витамин шуко.

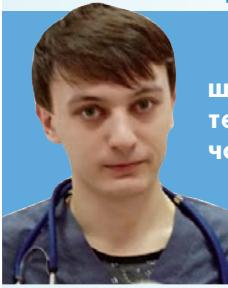
Шаршудо чумырга гын, ояр лиеш.

***
Кас ўжара йошкарge гын, мардек жынелеш.

***
Пүгъылъмө умшам кара – оярым вучо.

Калык пале-влак.

Кöгöрчен черым шара

Икте кöгöрченым тыныс илышым ончыкты-
шо қайыклан шотла гын, весе тудым оге-
шат шеклане. Кöгöрчен-влак пытартыш жапыш-
те шкеныштым озала кучаш түңгалыныт. Нунын
чотышт ий гыч ийиш кугемеш. Ола урем дene
эртен кайыме годым айдеме воктек лүдде
чонгештен толыт. Тыгай сүрет ялыштат ваш-
лиялтеш. Амалже rash.

Ен-влак кö-
гöрченлан кочкышым puат,
южышт кид гыч пукшаш
ямде улыт. Тыге ышташ ли-
еш мө? Ала кöгöрчен-влак
тазалыклан энгекым конден
кертыт? Нине йодыш-влак-
лан Йошкар-Оласе ик вете-
ринар рүдерыште пашам
ыштыше Виктор Алексе-
евич Жеглов (**снимкиште**)
вашмутым puа:

— Кöгöрчен-влак индешле
наре черым шаркалышы-
лан шотлалтыт. Икмы-
нэрже айдеме дек куснен
кертеш. Тыгак кайык-
шамыч тиян, шуршан ли-
йит. Чаманен каласыман,
кöгöрчен түшкам пукши-

мо годым шагал ең тибын
нерген шоналта. Нуным ку-
чаши, ниялташи ок лий. Кид
гыч пукышыман оғыл. Черлын
кайшо кайык воктек мияш
лүдүкшө. Нуно сальмонеллөз,
туберкулөз, орнитоз, хла-
мидиоз да моло черан лийин
кертыт. Эн лүдүкшылан
орнитоз ден сальмонеллөз
шотлалтыт. Орнитоз юж
дene шарла. Черланыме го-
дым вий пыта, температур
күза. Сальмонеллөз пагарлан
да шолылан эңгекым ышта.

Сандене, урем гыч туриме-
ке, кидым сайын муш-
ман. Нине ой-канаш-
влакым шотыш налы-
да гын, таза лийида.

Е.ИВАНОВА.

Ушкал шортеш

Ковамын Зорька лүман
ушкалже лийин. Шёр-торык
гыч тамле кочкышым ыш-
тен, мемнам эре сийлен. Та-
залыкше начареммылан кё-
ра ушталым ужалаш лога-
лын. Налше-влакын толме-
кышт, Зорька машинаш
күзаш тореш лийин. Эсогыл
шинчавүдшө йоген. Тидым
ужын, мыйынат кумылем
тодылалтын. Вольыкат ушан.
Ик оза деке тунеммеке, вес
ен деке кайымыже ок шу.

Даша ИВАНОВА.

**Звенигово, 2-шо №-ан
Красногорский школ.**

Презин
ұмылқажым
муза.

Тыге чучеш, пуйто шонанпылыште йүштылын лектын.

Попугай акамым эн чот йората. Акам кажне каныш кечын
тудым пöртиштö чонгештылыкта. Гоша күзе йывырта!
Кидышке, вачёмбак шинчеш. Иктаж-мом возымем але
сүретлымем годым карандаш, ручка дene модеш. Южунам
үчим шукта: умашашке ручкам налеш, ўстел түрыш кая да
күварвак кудалта. Тунам Гошам кидышкем налам да акам
дек наңгаem.

Аня НИКИФОРОВА.

Күжэнгер, Шўдымарий.

Ушан пырысем

Мыйын ныл йолан йолташем уло. Тудлан Киса лўмым пуз-
нам. Пырысем кум түсанды:
сур, шеме да кўрен. Шинчаже ужарге-ужарге,
нöргö шудыла веле коеш. А
могай ушан! Школыш кайы-
мем годым ужатен колта. Пöртилмö жапымат пуйто
пала: капка ончыко лектын
шинчеш. Мый тудым тамле
кочкыш дene сийлаш тыр-
шем. Киса воктекем толеш
да шўргыжым мушкеш. Тыге
таушта, шонем.

**Юля ЯГОДАРОВА.
Советский, Кельмаксола.**

Палаш онгай

Мейн-кун урлых пырыс-влак ияш
йорратат. XIX курым түңгалиште
нуно корабльыште коля ден куголям кученит.

Ныл йолан йолташна

Йолташем

Мыйын уло пырысем,
Тудым пешак йоратем.
Чүчкидын ойлем: «Йолташ,
Тол-ян вашкерак кочкаш».

Тутло шёрым темалтем,
Шылым южунам пукшем.
Мый ом вурсо: «Йолагай».
Колямат куча могай!

**Олеся ПЕТРОВА.
Морко, Коркаторо.**

Онай Гоша

Суртыштына Гоша лўман
онай попугай ила. Пыстыл-
же-влак могай сёрал улыт.

Аня НИКИФОРОВА.

Фотом еш архив
гыч налме.

Кок түким

Ансамбльште – кок түшка: иктыже күшта, весиже мурас. Күшташ Карлыган школын күгүрәк класслашты же тунемше-влак коштыт. Күгу Карлыган ялысе түвире пörтүштө пашам ыштыше-шамыч калыкым сылне мурышт дене куандарат. Ансамбльште паша идалык мучко шолеш.

— Мен арнялан күм гана вашлийна. Ансамбльште самырык ден илаш-влак пашам келшен ыштат. Чаманен каласаш логалеш, күгүрәк ийготан-шамыч ий гыч ийиш шагалемит. Фольклор поянлык дене мемнам палдарен кодымыштлан да тудым чонышко мoshтен шындарымыштлан күгу таум ойлена. Мунло ойыштым, сылнын муралтен, күшталтэн колтымыштым шаралтэн, меат нунын гайуста лиши тыршена, — ойла Мария Аркадьевна.

Күгезин йүлажым шарнат

Ансамбльш коштшо-влак фольклорым шымлаш күмүлан улыт. Иктаж-могай йүлам, пырчын-пирчын поген, икте-весе дене кангашен, калык ончыко аклаш луктыт. Тошто одо сүан, салтак радамыш ужатыме, у пörтүш илаш пуримо йüла-влакым да түрлө пайремым модын ончыктат. Нунын концертышкышишт каеш гын, «Акашк» (Күгече), «Порт-масъкон» (Рошто), «Вой» (Үярня) да моло пайрем-влакым ужаш лиеш.

Одо Рошто 7 январьште түнгалиш. Марий йüла дене тантасараш гын, тыгаяж Васлий кува ден

Кече лекме верыште – «Зардон»

Марий Турек район Күгу Карлыган ялыште икте-весын түвираштым, йüлаштым жаплен илат. Нуным «Зардон» (Үжара) одо калык фольклор ансамбль иктешүштөн. Тудым 1975 ийште В.Н.Алексеев чумырен.

Тачысекече кечин «Зардон» ансамбль – калык мурым, күштымашым, йүлам шымлыше да калыкым палдарыше шкешотан мастаргудо, самырык-влакым күштышо коллектив. Ансамбльшын кызытсе художественный вуйлатышыже, Марий Эл Республикасы түвирен сулло пашаңже М.А.Главатских колективым вияндымашке күгу надырым пыштен.

Васлий күгиза-влак пöрт еда коштыт. Нуным одо калык «вожо» манеш. Пöръен-шамыч күймө ўдьрамаш түвирим але йытын юбкым чият. Йустембал-шывычым вуй йыр пöтүрат, вачышке шепкам сакалат. Чурийым ош түсан күэм дене петырат. Ужгам савырен чиен, маскала койыт. Ик ужгам – йолыш, весым – кидыш. Кыдалышке шинчырым кылдат. Уппым ушшалыт да чурийиш шүчым йыгат. Маскам шинчыр дене шупшын коштыктат. Суртышко пурымеке,

йүким вашталташ тыршен мурат, күштат, выныкым күршит кышкат. Озавате нуным тамлын пукшен-йүкта. Киндым, перепечым да моло кочкышым пүэн колта. Вожо-влак, тудым суртвольыклан пукшен, тазалыкым йодыт.

Кутко наре сенгымаш

«Зардон» ансамбль Марий Турек районын визитный картичкыжлан шотлалтеш. Ик пайремат, ик конкурс ден фестиваллят нунын деч посна оғыт эрте.

Фотом ансамбльшын архивше тыч налме.

оза-влакым шучко йүкшө дене лүдүкта. Тудым пуйто лыспландарапаш тыршат: «Мишка, ок лий! Мишка, ок лий!» Тыгак имнным, ушкалым ончыктат. Ўдьрамаш-шамыч пöръен вургемым чият. Южышт кочала койыт. Пондашлан күляшым пижыктат, тулвондым кучат, тошто вургемышке выныкым пижыктат.

Вожо-влак ял уремым шергылтарен коштыт. Пöрт луклам тоя дене кырат. Самырык-шамыч пуйто сүаным ончыктат. Суртышко эн ончыч ик ен пурен йодеш: «Сүаным оғыда пурто?» Пörтүшкө пурымеке,

Сенгимаштым шотлен от пытаре – кутко наре. «Алтын Майдан» түньямбал фестивальште мастарлыкыштым ий еда ончыктат да сенгимаш лектыт. Теният лауреат лүмым сүлөнөйт. Тыгак «Бускельёсын пумиськон» (пошкудо-влак дене вашлиймаш), «Тукымвож йонгальтыш», «Танцуй, финно-угрия» фестивальлашке ушненйт да ончылно лийынит. А мынтар мероприятий ден акций?! Калык нуным чыла vere шокшын вашлиеш.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Электротулым аныкызы

Электротул нерген йоча-влаклан модыш гоч палдараш лиеш.

Икмynяр ўштым вашла кылдыза. Йоча-влакым онгыш шогалтыза да ўштым кучыктыза. Тиde элек-
тровош-
тыр лиеш.
Ү ды р-
р в е з е -
влак вош-
тырым рү-
зат да
т ы г е
ойлат:

Пале тидым тый, йолташ: ток энергийым конда.

— Воштыр дene
мо куржеш?
Тулжо пörтыштö күшеч?
Телевизор, холодильник,
пылесос, утюг, молат —
Чыланат пашам ыштат.

Озаныш - унала

Ик сylne кенеж кечин ешна дene Озан оласе «Ривьера» аквапаркын миенна. Тудо пеш куугу да мотор. Кажне ең шкаланже келшише аттракционым муэш. Мыланем күкшö курык гыч мунчалтен волаш моткоч келшен. Изишак лüдйикшö лийин гынат, чонышто

кугу куан озаланен. Тушто тыгак кава йымалне улшо бас-
сейн уло. Мыньяр мотор фотом ыштенам (**снимкиште!**)! Йолташем-влакланат тушко миен толаш темлем.

Полина АЛЕКСЕЕВА.

Морко, Коркатово.

Фотом еш архив гыч налме.

31 июль – Военно-Морской Флотын кечыже.

Сүреттүм чиялтыза.

**Военно-
Морской
Флотын кечыже
сүрөм тылзын пытар-
тыш рушарнянже
ий еда пайремлалтеш.**

«Ямде лий» газет
Түн редактор олмеш
Х.Г.АЛЕКСАНДРОВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_ii
https://ok.ru/yamde_ii
E-mail: yamde_ii@mari-el.ru
(документ кагаздан),
yamde_ii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресшесе: yamde.lii

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикасынан күлтүр, печать да калык-
влакын пашашт шотышто министерстве, «Күгарна»
газет» күгүжаныш унитар-
ный казна предприятий.

Газеттүм редакцияште по-
пуимо да версттатыме, «Марий Эл Республикасынан
Правительствин типографийже» ООО-што ямде оригинал-
макет гыч савыктыме. Типографийин адресшесе: 424000,
Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газеттүм Кыл, информационный тех-
нологий да массовый коммуникаций сферым эскериме шотышто федераль-
ный службый Юл кундем федеральный
округбый управленийштыже регистрироватыме.

Номер – ПИ № ТУ52-01335,
2021 ий 29 сентябрьште пуимо.

Печатыш пуимо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийин шонымашыт түрлөй лийин кертият. Серыш-
влак мөнгөш оғыт котталт.
Ак – күтүрен келшыме почеш.

Редакциянын да издательлын адресшесе:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийин 70-ше идалыкше урем, 20-шо пört.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

0+

Конкурс

Костя ШЕХУРДИН.
Шернур,
Кукнур Купсола.

Марианна СУАРМЕТОВА –
коваж дене.
Татарстан, Актаныш, Йүштö Памаш.

Йüлам арале –
түвирям
пойдаре

Роман ВЯЗОВ.
Параньга,
Кугу Пумарий.

Үдýр-рвезе-влак, емыж-саска-шамычын
лўмыштым паледа! Сўрет-влакым ончен,
лўмышт дene ушыза.

Лыве висвисыште шинча. Кутко ден
шудышырчык пеле-
дыш йымалне улыт.
Сўретым чын
чиялтыза.

Пуншоптыр

Йошкар-шоптыр

Эңыж Снеге

Пöчыж

Шемшоптыр

Модо

Чонкеш-

тылше
пеледыш эре
пеледышыши
шинча.

Тушто-
влак

Куд
йолан,
кок почан.

***
Ош пöртеш
шочеши,
шем
ялышти
ила.

***

Чонкеш-
тылше
пеледыш эре
пеледышыши
шинча.

Задаче

207

числа 828 деч
мыньяр пачаш
изи?

Мерангиылан
кешыр дек
корным
муаш
полышыза.

Марий Элысе ер-влак:

Зрыв
Эн

Яльчик
Эн

Нужъер
Эн

В.СМИРНОВ ямдылен.

Ер вүд эрдене шемын коеш – йүрлан.
Калык пале.

Интернеттисе сўрет-влакым кучылтмо.